4. Інформація про освітні компоненти (обов’язкові компоненти (ОК) та вибіркові компоненти (ВК)).

ОК 1. МЕТОДОЛОГІЯ ФАХОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Тип. Обов’язкова дисципліна.
Рік навчання. 2026/2027.
Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Андрій РОСКЛАДКА, док. екон. наук, проф., завідувач кафедри цифрової економіки та системного аналізу; Наталія МАЗАРАКІ, док. юрид. наук, проф., завідувач кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права.
Результати навчання: розуміти природу та рівні методології юридичної науки; визначати специфіку методології досліджень у міжнародному праві; формулювати наукову проблему, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; висувати й перевіряти наукові гіпотези; формувати методологічний дизайн дисертаційного дослідження; застосовувати загальнонаукові, спеціально-юридичні та міждисциплінарні методи; здійснювати юридичний аналіз міжнародних договорів, міжнародного звичаєвого права та інших міжнародно-правових джерел; застосовувати правила тлумачення норм міжнародного права; системно аналізувати практику міжнародних судів і трибуналів; використовувати порівняльно-правову методологію; критично оцінювати доктрину міжнародного права; формулювати наукову новизну, аргументувати авторську позицію; дотримуватися принципів академічної доброчесності та стандартів наукової етики; володіти пакетом програм MS Office, сучасними засобами комп’ютерної техніки, основами інформаційних технологій структурування і організації даних, мережними та інформаційно-комунікативними інтернет-технологіями, навичками організації і проведення наукових досліджень
Зміст. Методологія науки та методологія юридичних досліджень. Поняття науки, наукового пізнання та наукового дослідження. Поняття методології та методу наукового дослідження. Рівні методології наукового пізнання. Загальнонаукова та спеціально-юридична методологія. Методологія юридичної науки. Основні методологічні підходи до дослідження міжнародного права. Методологічний дизайн дисертаційного дослідження. Наукова проблема та структура міжнародно-правового дослідження. Система методів міжнародно-правового дослідження: загальнонаукові методи, спеціально-юридичні методи. Обґрунтування вибору методів, їх співвідношення із завданнями дослідження та недопустимості формального перерахування методів у дисертації. Методика роботи з джерелами міжнародного права. Джерельна база міжнародно-правового дослідження. Методологія тлумачення міжнародно-правових норм. Судова практика як інструмент міжнародно-правового дослідження. Методологія аналізу міжнародної судової практики. Порівняльні та міждисциплінарні

дослідження. Порівняльно-правовий метод у міжнародно-правових дослідженнях. Міждисциплінарна методологія дослідження міжнародного права. Наукова аргументація та результати дослідження. Доказування та аргументація в міжнародно-правовому дослідженні. Науковий факт і юридичний факт. Академічна доброчесність і презентація результатів. Академічна доброчесність як складова методології дослідження. Підготовка та апробація результатів дисертаційного дослідження. Академічна комунікація у міжнародному науковому середовищі.

Інформаційні та інноваційні технології у вирішенні задач професійної наукової діяльності. Інформаційні технології, системи і бази даних для обробки та публікації результатів наукових досліджень. Методи та технології інтелектуального аналізу даних (Data Mining) в наукових дослідженнях. Представлення результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Візуалізація та презентація наукових результатів. Результативність роботи науковця. Наукова комунікація та академічна доброчесність. Плагіат, визначення і базові поняття. Законодавство України щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах. Відповідальність за порушення академічної доброчесності працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти. Використання хмарних технологій у практиці наукових досліджень. Безпека інформаційних технологій.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Deplano R., Tsagourias N. (eds.). Research Methods in International Law: A Handbook. Edward Elgar Publishing, 2021.

2. Van Hoecke M. Methodology of Comparative Legal Research. Law and Method. 2015. P. 1–35.

3. Contemporary Methods in International Legal Research. Springer, 2025.

4. Булгакова О. С. Методи та системи штучного інтелекту: теорія та практика : навч. посібник / О. С. Булгакова, В. В. Зосімов, В. О. Поздєєв. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 356 с. – ISBN 978-966-289

5. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. «Методологія та методика наукового дослідження». Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання теоретичного і практичного навчання: інтерактивні лекції, формування методологічного дизайну дисертаційного дослідження, практичні заняття, з використанням ІТ технологій, презентація результатів досліджень з використанням порівняльно-правової методології, самостійна робота здобувачів.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (наукові доповіді/виступи, творчо-пошукові роботи, індивідуальні завдання дослідження, виступ у дискусії);
- підсумковий контроль – залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 2. БІЛІНГВАЛЬНІ НАУКОВІ КОМУНІКАЦІЇ

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Наталія МАЗАРАКІ, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права.

Результати навчання: знати теоретичні засади наукової комунікації в багатомовному середовищі; володіння основами наукової комунікації українською та англійською мовами; здатність до академічного спілкування іноземною мовою; вміння використовувати фахову термінологію в обох мовах; здатність працювати з науковою інформацією різними мовами; вміти готувати та презентувати наукові матеріали двома мовами; аналізувати й опрацьовувати наукові джерела українською та англійською мовами; знати принципи функціонування міжнародних наукометричних баз даних і наукових видавництв; здатність до міжкультурної взаємодії; здатність до презентації та поширення результатів наукових досліджень; дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Зміст. Теоретичні основи білінгвальних наукових комунікацій. Поняття, види та функції наукової комунікації. Роль білінгвізму в сучасній науці. Академічний дискурс у білінгвальному середовищі. Особливості українського та англомовного наукового дискурсу. Наукова термінологія та фахова лексика. Принципи використання й перекладу наукової термінології. Академічне письмо українською та англійською мовами. Структура та мовні особливості наукових текстів. Підготовка наукової статті для міжнародних видань. Усна наукова комунікація. Міжкультурна комунікація в академічному середовищі. Цифрові інструменти наукової комунікації. Академічна доброчесність у білінгвальній науковій діяльності. Презентація та популяризація результатів досліджень. Підготовка наукового портфоліо, грантових заявок і комунікація результатів досліджень для міжнародної аудиторії.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Committee on Publication Ethics (COPE). Core Principles and Core Practices. 2026. https://publicationethics.org.
2. European Commission. European Charter for Researchers. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2025. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1160d397-d63e-11f0-8da2-01aa75ed71a1/language-en.
3. Міністерство освіти і науки України. Рекомендації з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text

4. Саєнко Н. Використання білінгвальних стратегій під час навчання іноземної мови студентів університету / Н. Саєнко, О. Чевичелова // Сучасні дослідження з іноземної філології: збірник наукових праць / голов. ред. М. П. Фабіан. – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». - 2023. - Вип. 1(23) - С. 299-307. – рез. укр., англ. – Бібліогр.: с.306-307.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання теоретичного і практичного навчання: бінарні та інтерактивні лекції, практичні заняття, презентація наукових матеріалів двома мовами, опрацювання наукових джерел українською та англійською мовами.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (наукові доповіді/виступи, творчо-пошукові роботи, індивідуальні завдання дослідження, виступ у дискусії);
- підсумковий контроль – залік.

Мова навчання та викладання. Українська, англійська.

ОК 3. НАУКОВІ ПРОЄКТИ

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Наталія МАЗАРАКІ, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права.

Результати навчання: формування здатності орієнтуватися в актуальному стані юридичної науки, сучасних наукових дискусіях, трендах і прогалинах у предметній сфері власного дослідження; вміння відстежувати нові напрями юридичної науки, у тому числі міждисциплінарні підходи, та оцінювати їх потенціал для власного дисертаційного проєкту; вміння критично аналізувати практичний вимір проблематики дисертаційного дослідження та враховувати його під час формулювання дослідницьких питань і побудови дизайну дослідження; розвиток навичок представлення власного дисертаційного проєкту для академічної аудиторії та представників інших галузей, а також аргументованого захисту обраних дослідницьких рішень; здатність планувати та здійснювати власне дослідження з урахуванням потреб правотворення, правозастосування та/або публічної політики.

Зміст. Вступ до дисципліни. Презентація дисертаційних досліджень. Ознайомлення з метою, логікою та вимогами навчальної дисципліни «Науковий семінар». Поточні наукові дискусії у тематиці дисертаційного дослідження. Аналіз найбільш впливових публікацій у предметній сфері дисертаційного дослідження (наукові статті, монографії, аналітичні звіти та інші джерела з високою науковою цінністю). Новітні напрями правничих досліджень. Аналіз нових і перспективних напрямів у юридичній науці та суміжних дисциплінах, релевантних для тематики дисертаційного дослідження. Визначення можливостей інтеграції нових підходів у дизайн власного дослідження. Міждисциплінарний дослідницький колоквіум.

Наука в академіях наук. Правозахисний та практичний ефект дисертаційного дослідження. Визначення механізмів впливу юридичних досліджень на правову систему та суспільні відносини, зокрема у контексті вдосконалення законодавства, правової політики, правозастосування, судової практики, процедурних стандартів, доступу до правосуддя та ефективності засобів правового захисту. Science-for-Policy у праві. Підсумкові доповіді здобувачів про: ключові ідеї, отримані під час семінару; конкретні зміни у дисертаційному проєкті (уточнення теми/питань, методології, джерел даних); план реалізації на наступний період.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Maciej Pichlak, Krzysztof J Kaleta and Agata Nawacka, 'Systematic Literature Review Method in Legal Research: Prospects and Challenges' (2025) Law and Method, doi:10.5553/REM/.000085.
2. Conaghan, J. "Legal research and the public good: the current landscape." Legal Studies, 2023
3. Callie Marie Rennison and Timothy C Hart, 'Conducting a Literature Review' in *Research Methods in Criminal Justice and Criminology* (2nd edn, SAGE Publications 2022) https://uk.sagepub.com/sites/default/files/upm-assets/90135_book_item_90135.pdf.
3. Zanders E., MacLeod L. Presentation Skills for Scientists: A Practical Guide. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 78 p.
4. Sucha, V., Sienkiewicz, M. (eds). Science for Policy Handbook. Amsterdam: Elsevier, 2020. 504 p. DOI: 10.1016/C2018-0-03963-8.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання теоретичного і практичного навчання: проблемні та інтерактивні лекції, практичні заняття, презентація результатів досліджень, аргументований захист обраних дослідницьких рішень, наукові доповіді, розробка наукових проєктів.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (наукові доповіді/виступи, творчо-пошукові роботи, індивідуальні завдання дослідження, вирішення проблемних правових ситуацій);
- підсумковий контроль – залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 4. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРАВНИЧИХ ДИСЦИПЛІН.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2027/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Олена МОЖАЙКІНА, канд. психол. наук, доц., доц. кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права.

Результати навчання: формування вмінь та навичок ефективного застосування фахових юридичних знань при викладанні юридичних

дисциплін у закладах вищої освіти; вміння організовувати робочий час; планувати, розробляти та керувати навчальним процесом під час проведення лекційних та практичних (семінарських) занять; вмінь і навичок розробки творчо-пошукових, дослідницьких та інших завдань; вмінь організовувати самостійну роботу студентів, а також компетентностей щодо проведення різних форм контролю навчальної діяльності; формування професійної культури викладача.

Зміст. Методичні основи підготовки і проведення лекційних занять з юридичних дисциплін. Вибір послідовності і логіки викладення матеріалу. Методика підготовки і проведення семінарських (практичних) занять з юридичних дисциплін. Робота з науковими та навчальними джерелами, а також з нормативно-правовою базою. Організація самостійної роботи студентів. Педагогічні умови самоорганізації навчального простору студентів. Методичні основи організації і керівництва самостійною роботою здобувачів. Картка самостійної роботи студента та методичні основи її використання. Методичні основи проблемного викладання юридичних дисциплін. Педагогічні умови для створення навчальних проблемних ситуацій. Формування критичного мислення у студентів. Методи і засоби викладання правничих дисциплін. Поняття та сутність методу та прийому навчання (учіння). Методичні особливості онлайн навчання. Класифікація методів навчання за джерелом отримання знань. Дидактичні засоби навчання та їх види. Основні дидактичні завдання контролю знань студентів. Методичні аспекти організації контролю знань студентів. Педагогічна майстерність викладача. Професійна культура викладача правничих дисциплін. Зміст творчості у науково-дослідній роботі викладача.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В. Е. Лунячека, Н. О. Ткачової; кол. авт. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2024. 344 с.

2. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022.180 с.

3. Вдовічен В.А., Вдовічена Л.І., Меленко О.В. Методика викладання правничих дисциплін: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. 144 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання теоретичного і практичного навчання: проблемні та інтерактивні лекції, практичні заняття, з використанням моделювання навчального процесу, розробка і адаптація інтерактивних форм і методів роботи, самостійна робота здобувачів.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (наукові доповіді/виступи, творчо-пошукові роботи, вирішення проблемних педагогічних ситуацій);
- підсумковий контроль – залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 5. СУЧАСНА ПРАВОВА ДОКТРИНА.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Наталія МАЗАРАКІ, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права.

Результати навчання: знати ключові концепції сучасної правової доктрини та напрями її трансформації в умовах транснаціоналізації, цифровізації, геоекономічної конкуренції, екологічної кризи і тривалих надзвичайних режимів; розуміти формальні та змістовні концепції верховенства права і механізми його забезпечення на національному, європейському та міжнародному рівнях; здатність аналізувати вплив цифрових технологій та онлайн-платформ на верховенство права, права людини і приватноправові відносини; здатність оцінювати правові інструменти геополітичної та геоекономічної конкуренції та їх відповідність принципам міжнародного права; розуміти взаємодію та колізії національного, європейського та міжнародного правопорядків; вміти критично опрацьовувати доктринальні джерела, нормативні акти та судову практику; здатність формулювати наукову проблему, обирати теоретичну рамку дослідження та обґрунтовувати власну позицію в доктринальній дискусії; дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Зміст. Сучасні підходи до розуміння верховенства права в умовах транснаціоналізації та демократичного відкату. Верховенство права в умовах цифрової трансформації. Вплив великих технологічних компаній на приватне право. ЄС як глобальний регулятор: Brussels Effect. Захист прав людини у цифровому середовищі. Інструменталізація права у геополітичній та геоекономічній конкуренції. Трансформація правової доктрини в умовах екологічної та кліматичної кризи. Трансформація правового регулювання в умовах перманентних криз і надзвичайних ситуацій. Трансформація співвідношення держави та ринку: новий протекціонізм і концепція економічної безпеки. Плюралізм і фрагментація права.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Shaffer G., Sandholtz W. (Eds.). The Rule of Law under Pressure: A Transnational Challenge. Cambridge: Cambridge University Press, 2025. https://doi.org/10.1017/9781009460286.
2. Bradford A. Digital Empires: The Global Battle to Regulate Technology. Oxford: Oxford University Press, 2023.
3. Farrell H., Newman A. L. Weaponized Interdependence: How Global Economic Networks Shape State Coercion // International Security. 2019. Vol. 44(1). P. 42–79. https://doi.org/10.1162/isec_a_00351.

4. Greene A. Permanent States of Emergency and the Rule of Law: Constitutions in an Age of Crisis. Oxford: Hart Publishing, 2018.
5. Krisch N. Beyond Constitutionalism: The Pluralist Structure of Postnational Law. Oxford: Oxford University Press, 2010.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання теоретичного і практичного навчання: проблемні та інтерактивні лекції, семінари-дискусії, аналіз доктринальних джерел і судової практики, case study, підготовка та презентація аналітичних матеріалів.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (наукові доповіді/виступи, аналітичні есе, індивідуальні дослідницькі завдання, виступ у дискусії);
– підсумковий контроль – залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 6. НАУКОВИЙ СЕМІНАР.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Володимир ПРИМАК, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права.

Результати навчання: формування здатності орієнтуватися в сучасному стані юридичної науки, у дослідницькому середовищі університету, а також у наукових пріоритетах і діяльності Національної академії правових наук України та правничих НДІ НАН України, критично аналізувати практичний вимір проблематики власного дослідження та інтегрувати наукові результати у правозастосування, правотворення і science-for-policy; сформувати навички надання й отримання структурованого академічного зворотного зв'язку щодо дослідницьких проєктів інших здобувачів, зокрема стосовно коректності постановки проблеми, адекватності методів, якості даних і логіки аргументації; сприяти формуванню здатності планувати та здійснювати власне дослідження з урахуванням потреб правотворення, правозастосування та/або публічної політики.

Зміст. Ознайомлення з метою, логікою та вимогами навчальної дисципліни «Науковий семінар»; короткі презентації здобувачами дисертаційних пропозицій. Аналіз найбільш впливових публікацій у предметній сфері дисертаційного дослідження (наукові статті, монографії, аналітичні звіти та інші джерела з високою науковою цінністю). Аналіз нових і перспективних напрямів у юридичній науці та суміжних дисциплінах, релевантних для тематики дисертаційного дослідження. Спільне заняття із здобувачами інших галузей, освітньо-наукових програм або років навчання, дотичних до суміжної проблематики дисертаційного дослідження. Бінарна лекція за участі представника профільної академії наук (НАПрН України та/або правничих НДІ НАН України) щодо пріоритетних напрямів досліджень та актуальних наукових програм. Аналіз правозахисного та практичного

ефекту дисертаційного дослідження. Визначення механізмів впливу юридичних досліджень на правову систему та суспільні відносини. Science-for-Policy у праві.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Zanders E., MacLeod L. Presentation Skills for Scientists: A Practical Guide. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 78 p.

2. Muhonen, R., et al. “From productive interactions to impact pathways: Understanding the key dimensions in developing SSH research societal impact.” Research Evaluation, 2020.

3. Conaghan, J. “Legal research and the public good: the current landscape.” Legal Studies, 2023.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання теоретичного і практичного навчання: бінарні, інтерактивні та проблемні лекції, практичні заняття, презентація результатів досліджень, логічна аргументація обраних методів дослідження, наукові доповіді.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (наукові доповіді/виступи, творчо-пошукові роботи, презентації, наукові роботи);
– підсумковий контроль – залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 1. ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Лариса НЕСКОРОДЖЕНА кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права.

Результати навчання. Формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня (аспірантів) системних теоретичних знань про механізми захисту прав людини в рамках Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Конвенція) та практику Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), конвенційні інструменти, засоби захисту економічних прав людини в ЄСПЛ, засвоєння методологічних підходів та здобуття навичок системного аналізу прецедентів, критичного осмислення взаємодії між міжнародними стандартами та національними правовими засобами захисту, застосування практики ЄСПЛ, необхідних для проведення наукових досліджень, розв’язання комплексних проблем у сфері міжнародного захисту прав людини, продукування нових ідей у ході дослідницько-інноваційної діяльності та розробки практичних рекомендацій щодо застосування Конвенції та практики ЄСПЛ задля посилення конвенційного рівня захисту прав людини в Україні та її правової інтеграції в європейський правовий простір.

Зміст. Сутність, механізм, інструменти захисту економічних прав за Конвенцією; методологічні підходи щодо кваліфікації та класифікація економічних прав в системі конвенційних прав у практиці ЄСПЛ; Європейський суд з прав людини: порядок формування, структура та юрисдикція; порядок подачі заяв до ЄСПЛ;

процедура розгляду справ ЄСПЛ. Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини. Економічні права людини як фактор стратегії демократичного розвитку держави і суспільства; політика України щодо забезпечення та реалізації економічних прав. Загальні міжнародно-правові стандарти основних прав і свобод людини і громадянина. Правовий статус суб'єкта звернення до Європейського суду з прав людини. Співвідношення обсягу прав, що закріплені у Конвенції, якими наділений суб'єкт господарювання та фізична особа. Практика ЄСПЛ щодо захисту права власності; захист права власності за статтею 1 Першого протоколу Конвенції. Захист права інтелектуальної власності за статтею 1 Першого протоколу Конвенції. Застосування Конвенції для захисту права на підприємницьку діяльність. Справи ЄСПЛ у спорах щодо захисту ділової репутації; застосування антимонопольного та конкурентного законодавства; корпоративних відносин.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Посібник зі статті 1 Першого протоколу до Європейської конвенції з прав людини. Захист власності. Рада Європи / Європейський суд з прав людини, 2025. 117 с. URL: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_1_protocol_1_ukr
2. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. – 6 те вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2024. – 502 с.
3. Сироїд Т. Л. Міжнародне право прав людини: підручник / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна. – Київ : Юрінком Інтер, 2023. – 564 с.4. Augenstein, D. (2025). Shields and swords: the human rights of business enterprises and the boundaries of democracy. Transnational Legal Theory, 16(1–2), 74–97. https://doi.org/10.1080/20414005.2025.2516924 ; URL: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/20414005.2025.2516924#abstract
4. Іванець М. Щодо питання про захист прав інвесторів в ЄСПЛ/ М. Іванець //Аналітичне-порівняльне правознавство/ редкол.: Ю. М. Бисага (голов. ред.), В. В. Заборовський, Д. М. Бєлов, С. Б. Булеца та ін.; ДВНЗ «УжНУ». Ужгород, 2024. №2. С. 204-207. URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/303189/295257

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання лекційних, практичних, інтерактивних та дослідницьких форм роботи, орієнтованих на формування у аспірантів поглиблених компетентностей у сфері захисту економічних прав у практиці ЄСПЛ.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (наукові доповіді/виступи, творчо-пошукові роботи, розв'язання кейсів);
– підсумковий контроль – залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 2. КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Валентина

ЖУКОВСЬКА, д-р екон. наук, доц., проф. каф. менеджменту.

Результати навчання. Формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ґрунтовних теоретичних знань, практичних умінь та навичок щодо розроблення й реалізації стратегій комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок, застосування механізмів інтеграції наукових результатів у бізнес як нематеріальних активів, використання інструментів аналізу, методів оцінки та способів правового й економічного захисту результатів комерціалізації як об'єктів інтелектуальної власності, забезпечення ефективного трансферу найбільш перспективних розробок на внутрішньому та зовнішніх ринках, а також засвоєння міжнародних практик управління інтелектуальною власністю у науково-дослідній та інноваційній діяльності..

Зміст. Концептуальні засади комерціалізації інтелектуальної власності (ІВ). Комерціалізація ІВ у структурі інноваційного циклу. Способи комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок. Об'єкти ІВ як економічні активи та правові режими їх комерціалізації. Механізми комерціалізації ІВ та інструменти їх реалізації. Маркетингове забезпечення комерціалізації. Цифровізація та штучний інтелект (AI) у комерціалізації ІВ. AI як інструмент створення та масштабування об'єктів ІВ. Ризики комерціалізації AI та управління ними. Стратегії комерціалізації ІВ та їх інтеграція у бізнес-модель. Роль ІВ як ядра бізнес-моделі. Монетизація ІВ як стратегічний процес. Оцінювання вартості ІВ у процесі комерціалізації Ліцензування як форма комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок. Управління трансфером технологій у процесі комерціалізації ІВ. Технологічний аудит об'єкта комерціалізації. Ризики трансферу технологій. Галузеві особливості створення та комерціалізації ІВ. Комерціалізація результатів досліджень у університетах. Капіталізація результатів досліджень.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Білоусова, Н. О., Гаврушкевич, Н. В., Данильченко, М. А., Цибульов, П. М., Ромашко, А. С. (2021). Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка» 374 с.

2. Мікульонок, І. О. (2023). Інтелектуальна власність та патентознавство [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за технічними спеціальностями (4-те вид., переробл. і доповн.). КПІ ім. Ігоря Сікорського.234 с.

3. Catalano M. G. (2023). Technical Manual for Intellectual Property Rights Management. A Comprehensive Guide for Innovators and Businesses. URL: https://cognifog.eu/wp-content/uploads/2024/09/Technical-Manual-for-IPR.pdf. (дата звернення: 10.03.2026).

4. Ossa A. (2023) From Research to Market: A Comprehensive Guide. Cham: Springer. 136 с. URL: https://link.springer.com (дата звернення: 10.03.2026).

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.
Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: проблемні лекції, метод кейс-стаді, презентація проєктів, розв'язання розрахунково-аналітичних завдань, самостійна робота студентів.
Методи оцінювання:
– поточний контроль (тестування, індивідуальні завдання дослідження, виступ у дискусії, розв'язання кейсів, захист проєкту комерціалізації за напрямом дисертаційного дослідження (публікації).
- підсумковий контроль – залік.
Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 3. ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО.
Тип. Вибіркова дисципліна.
Рік навчання. 2026/2028.
Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Марина КОЛІНЬКО, д-р філос. наук, проф., професор кафедри філософії, соціології та політології.
Результати навчання. Уміння доводити результати досліджень та інновацій та публічно їх представляти, обговорювати і дискутувати з науково-професійною спільнотою. Уміння застосовувати набуті комунікативні компетентності й етичні настанови для ведення наукових дискусій та з метою пошуку вирішення актуальних проблем філософії.
Зміст. Ораторське мистецтво як компонент культури особистості. Поняття ораторського мистецтва. Функції красномовства. Ораторське мистецтво в системі гуманітарних наук. Цілі та завдання ораторського мистецтва. Формування позитивного професійного іміджу засобами мови. Основні етапи зародження і розвитку ораторського мистецтва. Основи ораторської майстерності викладача. Публічний виступ викладача. Розвиток красномовства в Україні. Оратор і аудиторія. Публічний виступ. Фігури публічного виступу. Основи техніки мовлення у публічному виступі. Рефрейминг в ораторському мистецтві: особливості застосування. Втілення принципу позитивного мислення в техніку публічного виступу. Контроль і регуляція дихання під час публічного виступу. Місце та роль сторітелінгу в академічному красномовстві. Доказ та обґрунтування у публічному виступі. Застосування технологій нейролінгвістичного програмування як засіб маніпуляції колективною свідомістю. Ораторська майстерність і цифрові технології. Діджиталізація освітньо-наукового процесу та професійно-виробничої діяльності фахівця в галузі обраної спеціальності. Риторичний аспект проведення ділових зустрічей. Ділове спілкування і його особливості.
Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.
1. *Колінько М. В. Риторика для політологів : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Київ : ФОП Халіков Р. Х. 2022. 127 с.*

2. Кравець Л., Барань Є. Основи риторики. Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2025. 172 с.
3. Риторика в філософсько-комунікативному вимірі : навчальний посібник / В.М. Вандишев, О.С. Переломова. КОНДОР, 2024. 492 с.
4. Себах-Монтефіоре С. Промови, що змінили світ. КМ-БУКС, 2024. 328 с.
5. *Jaspreet Kaur Bodhraj. Oratory Agilities. NotionPress, 2022. 132 p.*

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.
Лекції, семінарські, практичні заняття, самостійна робота.
Методи оцінювання:
– поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);
– підсумковий контроль (залік).
Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 4. СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ.

Тип. Вибіркова дисципліна.
Рік навчання. 2026/2028.
Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Валентина Рязанцева, канд. фіз.-мат. наук, доц., доцент кафедри статистики та економетрії.
Результати навчання. Здобуття системних знань і набуття практичних навичок щодо статистичного аналізу результатів масових процесів, створення математико-статистичних моделей досліджуваних явищ, аналізу відповідності створених моделей досліджуваним процесам, прогнозування розвитку процесів, класифікації об'єктів, вимірювання складних соціально-економічних категорій, що дасть змогу перевіряти висунуті наукові гіпотези та обґрунтовувати отримані наукові висновки.
Зміст. Методологічні основи статистичного аналізу та прогнозування. Статистичне оцінювання параметрів масових процесів та основи статистичного висновку. Статистична перевірка гіпотез. Статистичне моделювання взаємозв'язків показників та результатів експериментів. Особливі випадки багатофакторного моделювання. Аналіз одновимірних часових рядів та їх прогнозування. Аналіз та моделювання взаємозв'язків часових рядів.
Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Єріна А. М., Мазуренко О. В. **Статистичний аналіз часових рядів: навч. посіб.** Київ: КНУШ, 2022. 164 с. URL: https://ir.library.knu.ua/server/api/core/bitstreams/29b570e3-a1da-4750-9c88-dc0ef0b47cb7/content (дата звернення: 14.05.2026).
2. Gourieroux C., Jasiak J. **Financial Econometrics: Problems, Models, and Methods**. Princeton : Princeton University Press, 2022. 528 p.
3. **Ekonometrika Terapan: Lecture 1**. 2022. URL: https://ru.scribd.com/document/603435374/Ekonometrika-Terapan-Lecture-1-2022 (дата звернення: 14.05.2026).
4. Shumway R. H., Stoffer D. S. **Time Series Analysis and Its Applications with R Examples**. 5th ed.

Cham: Springer, 2025. URL: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-70584-7 (дата звернення: 14.05.2026).
5. Hamoudia M., Makridakis S., Spiliotis E. (eds.). **Forecasting with Artificial Intelligence: Theory and Applications**. Cham : Springer, 2023. URL: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-35879-1 (дата звернення: 14.05.2026).
6. Valenzuela O. et al. (eds.). **Theory and Applications of Time Series Analysis and Forecasting: Selected Contributions from ITISE 2021**. Cham : Springer, 2023. URL: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-14197-3 (дата звернення: 14.05.2026).

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, наскрізне завдання на основі реальних даних із використанням вільного у доступі середовища програмування і пакетів статистичних програм.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тести, перевірка індивідуальних завдань);
- підсумковий контроль (залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 5. СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Катерина НІКОЛАЄЦЬ, д-р іст. наук, проф., професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання.

- Розуміння базових (фундаментальних) принципів та методів економічних наук, а також методології наукових досліджень, вміння створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.
- Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для здобуття нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямах.
- Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
- Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших

дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, *швидко адаптуватися до геополітичних та соціально-економічних змін, враховувати їх у власних дослідженнях.*

Зміст. Концептуальні засади розвитку сучасної економічної теорії. Теоретико-методологічні засади сучасних економічних теорій. Загальна характеристика сучасного макроекономічного аналізу. Сучасний мікроекономічний аналіз: стан та перспективи розвитку. Теорії поведінкової економіки. Теорії асиметричної інформації. Теорія ігор і стратегічна поведінка на ринку. Сучасні теорії економічного аналізу та прогнозування. Теорії суспільного вибору. Сучасні інституційні теорії економічного розвитку. Сучасні теорії зайнятості та людського капіталу. Сучасні теорії сталого розвитку та зеленої трансформації економіки. Теорії глобалізації економіки. Сучасні теорії міжнародної торгівлі. Сучасні теорії грошей і фінансів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Шибаєва Н. В., Бабан Т. О., Ткаченко С. Є. Сучасні економічні теорії. Харків: ДБТУ, 2024. 145 с.
2. McDonald J. F. Rethinking Macroeconomics: A History of Economic Thought Perspective, Second Edition. London and New York : Routledge, 2022. 259 p.
3. Menard C., Shirley M. M. Advanced Introduction to New Institutional Economics. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2022. 178 p.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні) з використанням мультимедійних засобів; практичні заняття (традиційні, тренінгові завдання, виступи аспірантів з презентаціями, тестування); застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, тестування, презентація, участь у дискусії,);
- підсумковий контроль (залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 6. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА АРГУМЕНТАЦІЇ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Юрій КУЛАГІН, канд. філос. наук, доц., професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Вміння здійснювати критичний аналіз філософських процесів та інститутів у контексті цінностей європейської цивілізації, а також застосовувати результати цього аналізу під час

формулювання завдань наукового дослідження. Демонструвати здатність проводити наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Здатність розробляти концептуальні моделі та/або дослідження гіпотез для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження.

Зміст. Теоретико-пізнавальна методологія аргументації у мисленні. Логічні засади аргументації. Аргументи у структурі логічної форми мислення. Аргументація як розумово-інтелектуальний процес. Структурний аналіз аргументації: тези, аргумент, демонстрація. Основні логічні стратегії доведення в аргументації. Спростування та його різновиди. Діалог як комунікативний процес та його особливості. Основні вимоги до раціонально-аргументованого діалогу. Полеміка, дискусія, спір як основні форми аргументованого діалогу. Основні критерії аналізу та оцінки діалогових форм комунікації. Практика застосування методів аргументації в діалозі. Основні прийоми та техніки використання різних моделей аргументації. Аргументація як соціокультурна діяльність. Практична реалізація різних способів аргументації (на прикладах розв'язання конкретних наукових проблем). Різновиди практичних помилок у процесі аргументації. Правила і техніка контраргументації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Комаха Л. Г. Логічні засади аргументації у філософському знанні / Л.Г. Комаха. — Київ : Центр навч. літ., 2024. — 360 с.
2. Колотілова Н.А. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку : монографія / Н.А. Колотілова ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. — Київ : Центр навч. літ., 2023. — 271 с.
3. Конверський А.Є. Логіка : підручник / А.Є. Конверський. — Київ : Центр навч. літ., 2024. — 424 с.
4. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика : підручник / І.В. Хоменко. — Київ : Центр навч. літ., 2025. — 400 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Семінарські, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);
- підсумковий контроль (залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 7. ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Андрій Морозов, д-р філос. наук, проф., професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування у студентів розуміння загальних закономірностей економічного буття особистості у фокусі різноманітних філософсько-економічних вчень від античності до сьогодення, знайомство

з основними філософсько-економічними принципами, законами і категоріями визначити філософсько-епістемологічний фундамент економічних знань. Знання філософсько-методологічних принципів побудови економічної теорії та філософського обґрунтування сучасних моделей економіки. Розуміння філософії господарювання як методології управління сучасними економічними процесами.

Зміст.

1. Філософія економіки як наукова дисципліна. 2. Філософсько-методологічні принципи побудови економічної теорії. 3. Філософське обґрунтування різних моделей економіки. 4. Філософія господарювання як методологія управління економічними процесами. 5. Філософська методологія механізму прийняття економічних рішень . 6. Людиновимірна сутність економіки. 7. Економіка – середовище розгортання діяльної сутності людини. 8. Економіка як сукупність форм самоідентифікації та самореалізації індивіда

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Воронкова В., Нікітенко В. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства : монографія. Запоріжжя, Гельветика, 2022. – 460 с.
2. Геращенко О. Економіка XXI : навчальний посібник. К. – Folio., 2024. – 320 с.
3. Хеллер М., Зальцман Д. Що кому належить і як це на нас впливає : монографія. К. – Folio., 2023. – 311 с.
4. Сото Е. Загадка капіталу : монографія. К. – Наш Формат, 2023, с. 284.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний (опитування, колоквіуми, тестування);
- підсумковий (залік).

Знання та вміння аспірантів оцінюються на основі результатів поточного та підсумкового контролів за 100-баловою шкалою.

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 8. ФІЛОСОФСЬКИЙ СВІТОГЛЯД XXI ст.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Андрій МОРОЗОВ, д-р філос. наук, проф., професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Надати аспірантам сучасні системні філософсько-наукові знання з основних проблем розвитку людини, суспільства та цивілізації у XXI ст., сприяти формуванню загальнотеоретичних та методологічних засад наукового мислення та наукового пізнання, їх

практичному використанню у майбутній професійній діяльності науковця освітнього ступеня «доктор філософії».

Зміст. Філософський світогляд XXI ст.: теоретичний концепт. Соціогуманітарний дискурс основних концепцій глобалізації. Сучасна глобальна наука як постнекласичний тип наукової раціональності. Методологія та метатеорія сучасної науки: когнітивний аналіз. Філософія інновацій в теорії і практиці постіндустріального суспільства. Соціально-філософські рефлексії сучасної економіки. Інформаційний виклик постіндустріальній цивілізації. Антропологічні імперативи в розвитку філософії у XXI ст. Глобальні ідеології: контамінація дивергенції та конвергенції. Масовізація та аберація сучасної глобальної свідомості та культури.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Після кінця історії: розмови з Френсісом Фукуямою. — Київ : Основи, 2022. — 310 с.
2. Тейлор Ч. Секулярна доба. Ч. II / Ч. Тейлор. — Київ : Дух і Літера, 2022. — 400 с.
3. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу / В. Франкл. — Київ : Основи, 2022. — 290 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний (опитування, колоквіуми, тестування);
- підсумковий контроль – залік.

Знання та вміння аспірантів оцінюються на основі результатів поточного та підсумкового контролів за 100-баловою шкалою.

Мова навчання та викладання. Українська.